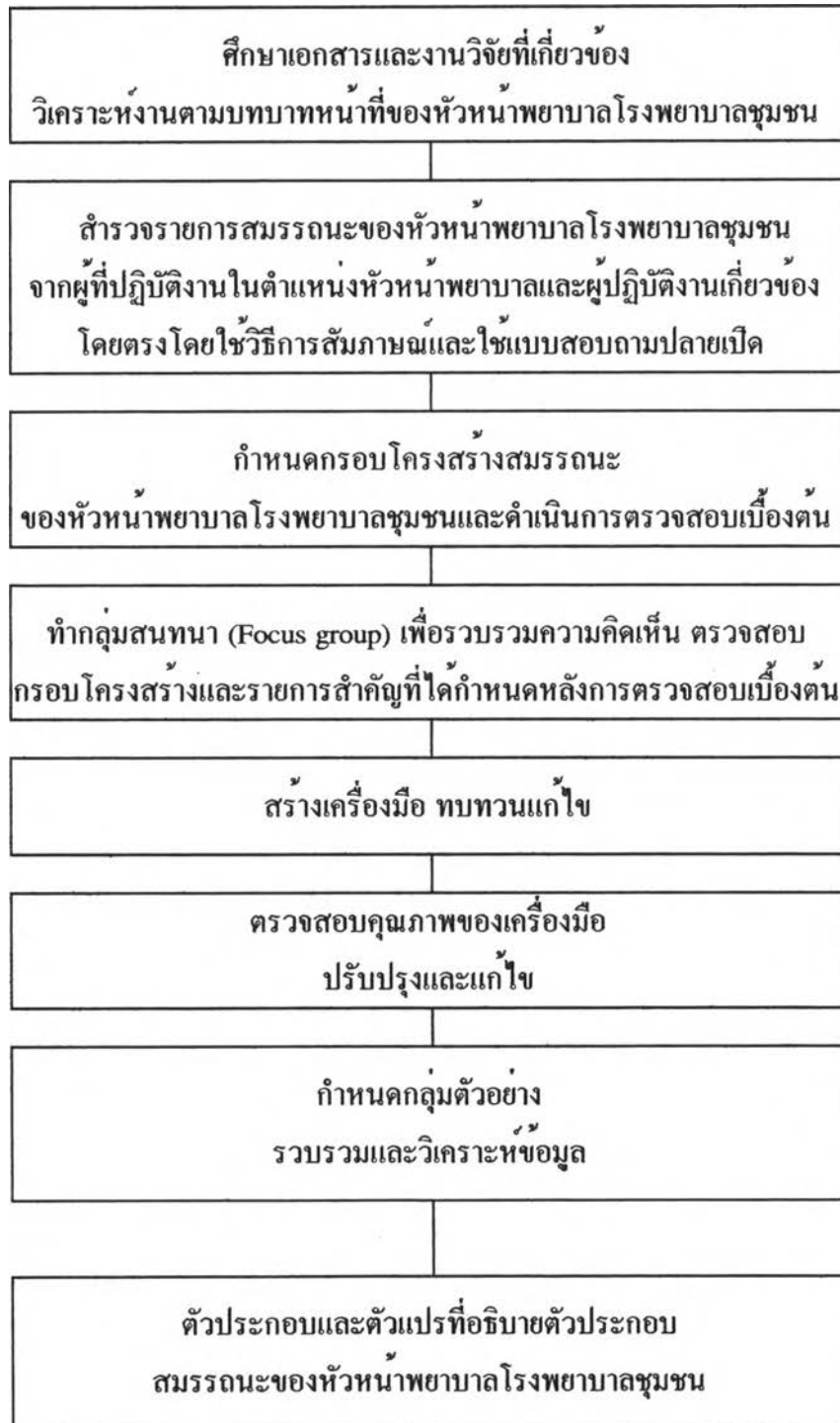

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่ใช้วิธีวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาตัวประกอบสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์งานตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน

1.1 ศึกษาเรื่องบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ คุณลักษณะและสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จากหนังสือ วารสาร คู่มือการปฏิบัติงาน วิทยานิพนธ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

1.2 วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อคำถามที่จะนำไปสำรวจหาตัวประกอบสำคัญของสมรรถนะหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน

ขั้นที่ 2 สำรวจรายการสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจากผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรง

2.1 ส่งแบบสอบถามปลายเปิดไปยังหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนในโรงพยาบาลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงพยาบาลชุมชนดีเด่นในระดับจังหวัดและระดับเขต (คัดเลือกโดยกองการพยาบาลร่วมกับกองสาธารณสุขภูมิภาคโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานการพยาบาลและฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ) จำนวนทั้งหมด 124 คน โดยให้ตอบกลับเกี่ยวกับสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบันของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน ได้แบบสอบถามตอบกลับจำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.26 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

2.2 สัมภาษณ์นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ ตำแหน่งละ 1 ท่าน และหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน 2 ท่าน รวมทั้งหมด 5 ท่านเพื่อหาประเด็นสำคัญเกี่ยวกับกรอบโครงสร้างและรายการสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน

ขั้นที่ 3 กำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนและดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น

เมื่อผ่านทั้งสองขั้นตอนในขั้นที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาคัดกรองวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ กำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะและรายการสำคัญของสมรรถนะหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กรอบโครงสร้างสมรรถนะทั้งหมด 7 กลุ่ม ดังนี้

1. สมรรถนะด้านกระบวนการบริหารงาน (ประกอบด้วย การวางแผน การจัดระบบงาน การอำนวยการ และการควบคุม)
2. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล
3. สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย
4. สมรรถนะด้านการพัฒนางานและบุคลากร
5. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ

6. สมรรถนะด้านการตลาด

7. สมรรถนะด้านการสนับสนุนงานการสาธารณสุขมูลฐาน

หลังจากกำหนดกรอบโครงสร้างแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นโดยส่งรายการสมรรถนะไปยังหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนในโรงพยาบาลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงพยาบาลชุมชนดีเด่นระดับเขต (ตามเกณฑ์ข้อ 2.1) จำนวน 32 ท่านโดยให้แต่ละท่านพิจารณาคัดเลือกรายการต่าง ๆ และเสนอแนะเพิ่มเติม ได้ข้อมูลตอบกลับจำนวน 23 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 71.88 ของทั้งหมด สำหรับการคัดเลือกรายการใช้เกณฑ์ความคิดเห็นตรงกันร้อยละ 80 จึงจะคงรายการนั้นไว้

หลังจากการตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีข้อมูลตอบกลับรวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงทำการปรับปรุงกรอบโครงสร้างสมรรถนะให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่งโดยได้เปลี่ยนแปลงกรอบโครงสร้างสมรรถนะจากเดิม 7 กลุ่ม เป็น 10 กลุ่มดังนี้

1. สมรรถนะด้านการวางแผน
2. สมรรถนะด้านการจัดระบบงาน
3. สมรรถนะด้านการอำนวยการ
4. สมรรถนะด้านการควบคุม
5. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล
6. สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย
7. สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีทันสมัย
8. สมรรถนะด้านการตลาด
9. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ
10. สมรรถนะด้านการสนับสนุนงานการสาธารณสุขมูลฐาน

กล่าวคือสมรรถนะในกลุ่มที่ 1 - 4 เป็นสมรรถนะที่แยกออกมาจากสมรรถนะด้านกระบวนการบริหารงานที่กำหนดไว้เดิมเพื่อความชัดเจนของข้อค้นพบที่จะได้จากการวิจัย สำหรับสมรรถนะด้านการพัฒนางานและบุคลากร รายการสมรรถนะย่อยมีความซ้ำซ้อนอยู่กับสมรรถนะกลุ่มอื่นจึงได้รับการพิจารณาตัดทิ้ง และพิจารณาจัดกลุ่มสมรรถนะใหม่ 1 กลุ่มตามข้อมูลเสนอแนะเพิ่มเติมคือ สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีทันสมัย

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก การกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังผ่านการ ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
1. ด้านการวางแผน	1. สามารถวางแผนงานโดยใช้เป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้า เป็นวิสัยทัศน์ในการจัดบริการ 2. สามารถสร้างวิสัยทัศน์ของกลุ่มงานการพยาบาลและจัดทำเป็นแผนระยะยาวเพื่อตอบสนองความต้องการ บริการด้านสุขภาพอนามัยในอนาคต 3. สามารถจัดทำแผนงาน โครงการได้ 4. มีความรู้และเข้าใจขั้นตอนในการวางแผนกลยุทธ์ 5. สามารถนำนโยบายหลักมาจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ 6. สามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับ นโยบายและแผนพัฒนาสาธารณสุขของประเทศ ปัญหา ทรัพยากรที่มี 7. สามารถกำหนดปรัชญาและนโยบายที่สอดคล้องกับ องค์การ 8. สามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงาน ให้บุคลากรในกลุ่มงานดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน 9. สามารถวางแผนการพัฒนาบุคลากร ให้บุคลากรใน กลุ่มงานได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 10. สามารถวางแผนงบประมาณ จัดเตรียมงบประมาณให้ เพียงพอกับความต้องการของกลุ่มงาน 11. สามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรต่างๆได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า 12. สามารถวางแผนการใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านการจัดระบบงาน	1. สามารถจัดทำแผนภูมิการบริหารงานและแบ่งงานภายในกลุ่มงาน ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่ายและทันสมัย 2. สามารถวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของงาน 3. สามารถวิเคราะห์ความต้องการและจัดอัตรากำลัง บุคลากรได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจากการกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
3. ด้านการอำนวยความสะดวก	4. สามารถกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกระดับในกลุ่มงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร 5. สามารถจัดระบบและกำหนดกลวิธีในการพัฒนางานและบุคลากรทุกระดับ 6. สามารถจัดอาคารสถานที่ได้เหมาะสมกับงานบริการพยาบาล 7. สามารถกำหนดรูปแบบและวิธีการประสานงานที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการประสานงาน 8. สามารถจัดระบบข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร เพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลมาใช้และเพื่อให้มีการแจ้งข่าวสารได้รวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจนและทั่วถึง 1. สามารถแจ้งปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์ของกลุ่มงาน หน้าที่ความรับผิดชอบและแนวทางการปฏิบัติงานให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบ 2. สามารถมอบหมายงานได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ 3. สามารถนิเทศงานผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยมีการเตรียมความรู้ในเรื่องที่จะนิเทศ มีการวางแผนการนิเทศ เลือกวิธีการนิเทศได้เหมาะสมกับบุคคล สถานที่ สถานการณ์และสามารถให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อการปรับปรุง พัฒนางาน 4. สามารถตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการในเรื่องต่างๆได้อย่างเหมาะสม 5. สามารถกระจายและถ่ายโอนอำนาจความรับผิดชอบของตนเองให้กับหัวหน้างานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก การกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจากการ ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
4. ด้านการควบคุม	6. สามารถสร้างความเข้าใจของผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเป็นทีม ให้ทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้นำทีมและลูกทีมที่ดี 7. สามารถนำประเด็นสำคัญในการประชุมประสานงานมาดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน 8. สามารถส่งเสริมบรรยากาศและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา 9. สามารถจัดสวัสดิการที่อำนวยความสะดวกและตรงกับความต้องการให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา 10. สามารถส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในกลุ่มงานและกับหน่วยงานอื่น 11. สามารถประสานพลังจากบุคลากรในองค์กรให้เป็นความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพสูง 1. มีความรู้เรื่องกฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ของทางราชการและสามารถควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้ 2. สามารถควบคุม กำกับงาน และติดตามผลงานให้สำเร็จตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด 3. สามารถปรับปรุงรูปแบบวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทันสมัย เชื่อถือได้ และตรงกับความเป็นจริง 4. สามารถกำหนดและจัดทำมาตรฐานการพยาบาลเพื่อใช้เปรียบเทียบและตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก การกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจาก การตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	5. สามารถเลือกวิธีการ ใช้วิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสมใน การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิจารณาถึง ประสิทธิภาพ/ประสิทธิภาพของการพยาบาลที่ผู้ใช้ บริการได้รับ 6. สามารถนำมาตรฐานการพยาบาลมาใช้ในการนิเทศทาง การพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 7. สามารถค้นหาข้อมูลหรือการปฏิบัติที่ต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานมาทำการปรับปรุงแก้ไข 8. สามารถควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องรัดกุมโดยมีขั้นตอน วิธีการที่ไม่ ซ้ำซ้อน
5. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล	1. สามารถประเมินสภาพ วินิจฉัยปัญหาผู้ป่วย วางแผน การพยาบาล บันทึกรายงานการพยาบาล และประเมิน ผลการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาล 2. มีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์/แนวคิด/ทฤษฎีการพยาบาล สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล และให้คำปรึกษาแนะนำพยาบาลผู้ได้บังคับบัญชาและ นักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้ 3. สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กับผู้ป่วยทุกประเภท 4. สามารถสอนและสาธิตวิธีการปฏิบัติการพยาบาลได้ถูก ต้องตามหลักการพยาบาล 5. สามารถใช้และดัดแปลงอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ได้อย่างเหมาะสมกับการให้บริการแก่ผู้ป่วยแต่ละราย

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก การกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจากการ ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
6. ด้านวิชาการและการวิจัย	6. มีความรู้ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและสามารถกำหนดรูปแบบการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาลสำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติ 7. สามารถจัดให้มีกิจกรรมการให้ศึกษาแก่ผู้ป่วยและผู้มารับบริการอื่นอย่างครอบคลุม 8. สามารถคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและผลประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย 1. มีความรอบรู้ในวิทยาการทั้งในและนอกวิชาชีพรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ 2. สามารถจัดทำเอกสารวิชาการคู่มือการปฏิบัติการพยาบาลและคู่มือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ทันยุคสมัยง่ายต่อการทำความเข้าใจ 3. สามารถจัดประชุมวิชาการและการฝึกอบรมในหน่วยงาน 4. สามารถเป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมวิชาการและการฝึกอบรม 5. สามารถเขียนบทความทางวิชาการเผยแพร่ในวารสาร 6. มีความรู้และความเข้าใจภาษาอังกฤษสามารถอ่านบทความหนังสือหรือเอกสารภาษาอังกฤษแล้วสรุปใจความสำคัญได้ 7. สามารถทำวิจัยและเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยได้ 8. สามารถเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณะ 9. สามารถนำผลการวิจัยใหม่ๆมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจากการกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจากการตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
7. ด้านการใช้เทคโนโลยีทันสมัย	1. มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เช่น วิธีการปฏิบัติงาน คำสั่งปฏิบัติการและคำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ 2. เข้าใจถึงประโยชน์ใช้สอยและความแตกต่างของโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่าง ๆ ที่นำมาใช้งาน 3. สามารถนำเทคโนโลยีใหม่เช่นคอมพิวเตอร์และเครื่องมือสื่อสารทางโทรคมนาคมมาใช้ในการพัฒนางานและบุคลากร 4. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่นอินเทอร์เน็ต ซีดีรอม ในการค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลมาใช้และการเผยแพร่ข้อมูล 5. มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ในการให้บริการผู้ป่วยในคลินิก 6. สามารถใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่นั้นและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ การบำรุงรักษาแก่ผู้อื่นได้ 7. สามารถค้นหารูปแบบหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามสภาพการณ์และสังคมที่เปลี่ยนแปลง
8. ด้านการตลาด	1. มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดทางการตลาดและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานบริการพยาบาล 2. สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บริการในชุมชนที่รับผิดชอบ 3. สามารถจัดให้มีบริการที่สะดวกรวดเร็วตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการทุกระดับ 4. สามารถสร้างจุดเด่นของงานบริการพยาบาลให้ผู้ใช้บริการรู้จักและยอมรับโดยเน้นคุณภาพบริการ 5. สามารถทำแผนการตลาดในการจัดบริการพิเศษต่าง ๆ

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจากการกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจากการตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	6. สามารถจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ให้บริการและเอกสารสิ่งพิมพ์ในการติดต่อสื่อสาร ที่มีรูปร่างลักษณะดีมีคุณภาพและดึงดูดความสนใจ 7. สามารถพัฒนาบุคลากรพยาบาลให้มีความรู้ อธิษาศักดิ์ และมีความสามารถในการสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจแก่ผู้ให้บริการ 8. สามารถหาช่องทางและวิธีการประชาสัมพันธ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมาย 9. สามารถจัดตกแต่งอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม มีความสะอาดปลอดภัยเพื่อสร้างความประทับใจและดึงดูดใจผู้ให้บริการ 10. สามารถวิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิผล (ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ที่จะได้รับ 11. สามารถใช้มาตรฐานการพยาบาลวัดคุณภาพการบริการพยาบาลเชิงการตลาด
9. ด้านภาวะผู้นำ	1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อนำมาซึ่งการปฏิบัติให้เป็นจริงได้ 2. สามารถจูงใจและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความกระตือรือร้นในการทำงาน 3. มีความสามารถในการพูดเจรจาต่อรองและการพูดโน้มน้าวใจคน 4. สามารถสร้างเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพกับบุคคลทั้งในและนอกองค์การ 5. มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หาหนทางทางปฏิบัติงานที่ดีมีประสิทธิภาพกว่าเดิมอยู่เสมอ

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจากการกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจากการตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	6. มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา 7. สามารถควบคุมอารมณ์ มีความหนักแน่น อดทน อดกลั้น จัดการกับความเครียดได้ดี มีความยืดหยุ่นสูง และมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม 8. เป็นผู้มีบุคลิกภาพมั่นคง มีการแต่งกายถูกกาลเทศะ มีการวางตัวดีมีแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการดำรงชีวิตเป็นที่ยอมรับของสังคม 9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหา กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและกล้ารับผิดชอบต่อผลของการกระทำ 10. เป็นมิตร ใจดี ให้ความใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาและปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกันกับตน 11. ให้โอกาส ให้ความสำคัญ ให้ความเชื่อถือไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาและสามารถพัฒนาความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา 12. สามารถสร้างความรัก สามัคคีในหมู่คณะ 13. สามารถปลุกฝังให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ องค์กรและหน่วยงาน 14. มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้าใจธรรมชาติและความแตกต่างของมนุษย์ 15. สามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีทำให้ผู้พบเห็นศรัทธาและนิยมยกย่องวิชาชีพพยาบาล 16. สามารถสร้างค่านิยมด้านการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรม ความยุติธรรมในสังคม การประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและการยึดถือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ตารางที่ 1 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจากการกำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของผู้วิจัย (ปรับปรุงและพัฒนาหลังจากการตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว) - (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
10. ด้านการสนับสนุนงาน การสาธารณสุขมูลฐาน	1. มีความรู้และเข้าใจแนวคิด / หลักการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานเป็นอย่างดี 2. pluggedแนวคิดสุขภาพดีถ้วนหน้า/คุณภาพชีวิตให้ผู้ใช้บังคับบัญชายึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน 3. สนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานบริการพยาบาลของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเน้นการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพโดยยึดหลักสุขภาพดีถ้วนหน้า/คุณภาพชีวิตเป็นจุดหมาย 4. นิเทศงานและร่วมให้การอบรมเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในด้านการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐานให้ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับชุมชนที่รับผิดชอบ 5. ส่งเสริมกิจกรรมการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ครอบครัวและชุมชนของประชาชนโดยประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ 6. เสริมสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองและการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยผ่านทางระบบบริการพยาบาลที่ยึดแนวคิด/หลักการสาธารณสุขมูลฐานเป็นหลัก 7. สามารถให้คำปรึกษาด้านบริการทางการแพทย์และสังคมแก่ประชาชนในชุมชน 8. สามารถปรับระบบบริการพยาบาลในโรงพยาบาลให้เหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการรับ - ส่งต่อผู้ป่วยจากชุมชน

ขั้นที่ 4 การทำกลุ่มสนทนา (Focus group)

เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความสำคัญ ความจำเป็นและความเหมาะสมของกรอบโครงสร้างสมรรถนะรวมทั้งรายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 อีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้มีการทำกลุ่มสนทนาโดยหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 9 ท่าน ซึ่งทั้ง 9 ท่านนี้เป็นสมาชิกของชมรมพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทยที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เขต 2 มีคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไปและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมอย่างสม่ำเสมอโดยผู้วิจัยได้ขอให้ผู้เข้าร่วมทำกลุ่มสนทนาร่วมกันแสดงความคิดเห็น แจกแจงคุณลักษณะ พฤติกรรมการดำเนินงาน ความรู้ ความสามารถ ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบันของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน และให้ร่วมกันระบุตัวประกอบอย่างเฉพาะเจาะจง

หลังการแสดงความคิดเห็นร่วมกันของผู้เข้าร่วมทำกลุ่มสนทนาผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในด้านกรอบโครงสร้างและรายการสมรรถนะย่อยพบว่าใกล้เคียงกับที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการและกำหนดไว้จากขั้นตอนที่ 3 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอกรอบโครงสร้างและรายการสมรรถนะย่อยนั้นให้ผู้เข้าร่วมทำกลุ่มสนทนาพิจารณาและวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าผู้เข้าร่วมทำกลุ่มสนทนายืนยันตามกรอบโครงสร้างทั้ง 10 สมรรถนะนั้น แต่มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายการสมรรถนะย่อยในบางประการดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
1. ด้านการวางแผน	1. สามารถวางแผนงานโดยใช้เป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้า เป็นวิสัยทัศน์ในการจัดบริการ 2. สามารถสร้างวิสัยทัศน์ของกลุ่มงานการพยาบาลและจัดทำเป็นแผนระยะยาว 5 ปีเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง 3. สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (ที่มีอยู่ในองค์การ) โอกาสและภาวะคุกคาม (จากภายนอกองค์การ) เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ 4. สามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาสาธารณสุขของประเทศ ปัญหา ทรัพยากรที่มี 5. สามารถกำหนดปรัชญาและนโยบายที่สอดคล้องกับองค์การ 6. สามารถจัดทำแผนงาน โครงการได้ โดยมีการวางแผนการใช้เวลาในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 7. สามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน 8. สามารถนำนโยบายหลักมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาได้ 9. สามารถวางแผนการพัฒนาบุคลากร ให้บุคลากรในกลุ่มงานได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 10. สามารถวางแผนงบประมาณ เพื่อการจัดหา การใช้ และการบำรุงรักษาทรัพยากรเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ
2. ด้านการจัดระบบงาน	1. สามารถจัดทำแผนภูมิการบริหารงานและแบ่งงานภายในกลุ่มงานให้มีความชัดเจน และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ 2. สามารถวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของงาน

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	3. สามารถวิเคราะห์ความต้องการและจัดอัตรากำลังบุคลากรได้อย่างเหมาะสม 4. สามารถกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกระดับในกลุ่มงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร 5. สามารถจัดระบบและกำหนดกลวิธีในการพัฒนางานได้อย่างครอบคลุม 6. สามารถจัดระบบและกำหนดกลวิธีในการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ 7. สามารถจัดอาคารสถานที่ในความรับผิดชอบได้เหมาะสมกับงานบริการพยาบาล 8. สามารถกำหนดรูปแบบและวิธีการประสานงานที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการประสานงาน 9. สามารถจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดีภายในกลุ่มงานเพื่อให้มีการแจ้งข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ 10. สามารถจัดระบบข้อมูลเวชสถิติของกลุ่มงานเพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลมาใช้
3. ด้านการอำนวยความสะดวก	1. สามารถแจ้งปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์ของกลุ่มงาน หน้าที่ความรับผิดชอบและแนวทางการปฏิบัติงานให้ผู้ได้บังคับบัญชารับทราบ 2. สามารถมอบหมายงานได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ 3. สามารถนิเทศงานผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยมีการเตรียมความรู้ในเรื่องที่จะนิเทศ มีการวางแผนการนิเทศ เลือกวิธีการนิเทศได้เหมาะสมกับบุคคล สถานที่ สถานการณ์และสามารถให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อการปรับปรุง พัฒนางาน

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	4. สามารถตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการในเรื่องต่างๆได้อย่างเหมาะสมทั้งในภาวะปกติและฉุกเฉินโดยใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 5. สามารถกระจายอำนาจความรับผิดชอบของตนเองให้กับหัวหน้างานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 6. สามารถสร้างความเข้าใจของผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเป็นทีม ให้ทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้นำทีมและลูกทีมที่ดี 7. สามารถนำประเด็นสำคัญในการประชุมประสานงานมาดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน 8. สามารถให้รางวัล(ที่เป็นสิ่งของและไม่ใช้สิ่งของเช่น คำยกย่องชมเชย การส่งเสริมสนับสนุน ฯลฯ) ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ประพฤติปฏิบัติดีมีผลงานตามเป้าหมายและให้มีการลงโทษเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาทำความผิด 9. สามารถส่งเสริมบรรยากาศและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา 10. สามารถจัดสวัสดิการที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาตามความเหมาะสม 11. สามารถส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในกลุ่มงานและกับหน่วยงานอื่น 12. สามารถประสานพลังจากบุคลากรในองค์กรให้เป็นความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพสูง
4. ด้านการควบคุม	1. มีความรู้เรื่องกฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติต่างๆของทางราชการและสามารถควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้ 2. สามารถควบคุม กำกับงาน และติดตามผลงานให้สำเร็จตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	3. สามารถปรับปรุงรูปแบบวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาให้ได้มาตรฐาน ทันสมัย เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริง 4. สามารถกำหนดและจัดทำมาตรฐานการพยาบาล(โดยอิงจากมาตรฐานของกองการพยาบาล)เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบคุณภาพการพยาบาล 5. สามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลของการพยาบาลและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 6. สามารถนำมาตรฐานการพยาบาลมาใช้ในการนิเทศทางการพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 7. สามารถนำข้อมูลการปฏิบัติที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาทำการปรับปรุงแก้ไข 8. สามารถควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องรัดกุมโดยมีขั้นตอน วิธีการที่ไม่ซับซ้อน
5. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล	1. สามารถประเมินสภาพ วินิจฉัยปัญหาผู้ป่วย วางแผนการพยาบาลและประเมินผลการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาล 2. มีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์/แนวคิด/ทฤษฎีการพยาบาลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและให้คำปรึกษาแนะนำผู้ได้บังคับบัญชาและนักศึกษาฝึกงานหลักสูตรต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้ 3. สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้ป่วยทุกประเภท

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
6. ด้านวิชาการและการวิจัย	4. สามารถสอนและสาธิตวิธีการปฏิบัติการพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล 5. สามารถใช้และดัดแปลงอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมกับการให้บริการแก่ผู้ป่วยแต่ละราย 6. มีความรู้ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและสามารถกำหนดรูปแบบการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาลสำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติ 7. สามารถจัดให้มีกิจกรรมการให้สุขศึกษาแก่ผู้ใช้บริการอย่างครอบคลุม 8. มีจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงานการพยาบาล 1. มีความรอบรู้ในวิทยาการทั้งในและนอกวิชาชีพรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ 2. สามารถจัดทำเอกสารวิชาการคู่มือการปฏิบัติการพยาบาลและคู่มือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ทันยุคสมัยง่ายต่อการทำความเข้าใจ 3. สามารถจัดประชุมวิชาการและการฝึกอบรมในหน่วยงาน 4. สามารถเป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมวิชาการและการฝึกอบรม 5. สามารถเขียนบทความทางวิชาการเผยแพร่ในวารสาร 6. มีความรู้และความเข้าใจภาษาอังกฤษสามารถอ่านบทความหนังสือหรือเอกสารภาษาอังกฤษแล้วสรุปใจความสำคัญได้ 7. สามารถทำวิจัยและเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยได้ 8. สามารถเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณะ 9. สามารถนำผลการวิจัยใหม่ๆมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
7. ด้านการใช้เทคโนโลยีทันสมัย	10. สามารถค้นคิดหรือนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน 1. มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เช่นวิธีการปฏิบัติงาน คำสั่งปฏิบัติการและคำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ 2. เข้าใจถึงประโยชน์ใช้สอยและความแตกต่างของ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่าง ๆ ที่นำมาใช้งาน 3. สามารถนำเทคโนโลยีใหม่เช่นคอมพิวเตอร์และ เครื่องมือสื่อสารทางโทรคมนาคมมาใช้ในการพัฒนา งานและบุคลากร 4. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่นอินเทอร์เน็ต ซีดีรอม ในการค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูล การนำข้อมูล มาใช้และการเผยแพร่ข้อมูล 5. มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ในการ ให้บริการผู้ใช้บริการในคลินิก 6. สามารถใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่นั้นและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ การบำรุงรักษาแก่ผู้อื่นได้ 7. สามารถค้นหารูปแบบหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ด้าน เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามสภาพ การณ์และสังคมที่เปลี่ยนแปลง
8. ด้านการตลาด	1. มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดทางการตลาดและสามารถ นำมาประยุกต์ใช้กับงานบริการพยาบาล 2. สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บริการในชุมชน ที่รับผิดชอบ 3. สามารถจัดรูปแบบบริการพยาบาลให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้ใช้บริการทุกระดับ 4. สามารถจัดให้มีบริการพยาบาลที่น่าเชื่อถือและถูก ต้องเป็นไปตามที่ได้แจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบ

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	5. สามารถจัดบริการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการได้อย่างรวดเร็วทันที่ทันใจ 6. สามารถจัดให้มีบริการพยาบาลการดูแลเอาใจใส่ผู้ใช้บริการโดยคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างของแต่ละบุคคล 7. สามารถจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้บริการและเอกสารสิ่งพิมพ์ในการติดต่อสื่อสาร ที่มีรูปร่างลักษณะดีมีคุณภาพและดึงดูดความสนใจ 8. สามารถพัฒนาบุคลากรพยาบาลให้มีความรู้ อัจฉริยะดี และมีความสามารถในการสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ 9. สามารถหาช่องทางและวิธีการประชาสัมพันธ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมาย 10. สามารถร่วมจัดตกแต่งอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม มีความสะดวกปลอดภัยเพื่อสร้างความประทับใจและดึงดูดใจผู้ใช้บริการ 11. สามารถวิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิผล(ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ที่จะได้รับ 12. สามารถใช้มาตรฐานการพยาบาลวัดคุณภาพการบริการพยาบาลเชิงการตลาด
9. ด้านภาวะผู้นำ	1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อนำมาซึ่งการปฏิบัติให้เป็นจริงได้ 2. สามารถจูงใจและสร้างแรงบันดาลใจทำให้คนกระตือรือร้น อุทิศตนและแสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
	3. มีความสามารถในการพูดเจรจาต่อรอง การพูดให้ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้คนเข้าใจสถานการณ์และเปลี่ยนความคิดตามผู้นำ 4. สามารถสร้างเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพกับบุคคลทั้งในและนอกองค์การ 5. มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หาหนทางการปฏิบัติงานที่ดีมีประสิทธิภาพกว่าเดิมอยู่เสมอ 6. มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา 7. สามารถควบคุมอารมณ์ มีความหนักแน่น อดทน อดกลั้น จัดการกับความเครียดได้ดี มีความยืดหยุ่นสูง และมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม 8. เป็นผู้มีบุคลิกภาพมั่นคง มีการแต่งกายถูกกาลเทศะ มีการวางตัวดีมีแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการดำรงชีวิตเป็นที่ยอมรับของสังคม 9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหา กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและกล้ารับผิดชอบต่อผลของการกระทำ 10. เป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาและปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน 11. ให้ออกาส ให้ความสำคัญ ให้ความเชื่อถือไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาและสามารถพัฒนาความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา 12. สามารถสร้างความรักสามัคคีในหมู่คณะ 13. สามารถปลุกฝังให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ องค์การและหน่วยงาน 14. มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้าใจธรรมชาติและความแตกต่างของมนุษย์ 15. สามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีทำให้ผู้พบเห็นศรัทธาและนิยมยกย่องวิชาชีพพยาบาล

ตารางที่ 2 กลุ่มสมรรถนะ / รายการสมรรถนะย่อยของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนจาก
การทำกลุ่มสนทนา (ต่อ)

กลุ่มสมรรถนะ	รายการสมรรถนะย่อย
10. ด้านการสนับสนุนงาน การสาธารณสุขมูลฐาน	16. สามารถสร้างค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชน ความเป็น ธรรม ความยุติธรรมในสังคม การประพฤติปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและการยึดถือจรรยา บรรณแห่งวิชาชีพให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา 1. มีความรู้และเข้าใจแนวคิด / หลักการดำเนินงาน สาธารณสุขมูลฐานเป็นอย่างดี 2. ปลุกฝังแนวคิดสุขภาพดีถ้วนหน้า/คุณภาพชีวิตให้ผู้ใต้ บังคับบัญชายึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน 3. สนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานบริการพยาบาล ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัยเน้นการป้องกันโรคและการ ส่งเสริมสุขภาพโดยยึดหลักสุขภาพดีถ้วนหน้า/คุณ ภาพชีวิตเป็นจุดหมาย 4. นิเทศงานและร่วมให้การอบรมเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ในด้านการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานเพื่อปรับปรุง และพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐานให้ดำเนินไปในทิศ ทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับชุมชนที่รับผิดชอบ 5. ส่งเสริมกิจกรรมการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ครอบครัวและชุมชนของประชาชนโดยประชาชนเป็นผู้ ดำเนินการ 6. เสริมสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองและการดูแล ตนเองด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยผ่านทาง ระบบบริการพยาบาลที่ยึดแนวคิด/หลักการสาธารณสุข มูลฐานเป็นหลัก 7. สามารถให้คำปรึกษาด้านบริการทางการแพทย์และ สังคมแก่ประชาชนในชุมชน 8. สามารถปรับระบบบริการพยาบาลในโรงพยาบาลให้ เหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการรับ - ส่งต่อผู้ป่วยจากชุมชน

ขั้นที่ 5 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบวัดระดับความสำคัญของสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ลักษณะของแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด เป็นแบบเติมคำและตรวจคำตอบ ประกอบด้วย อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล วุฒิการศึกษาสูงสุดและการศึกษาอบรมทางด้านการบริหารการพยาบาลหลังปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับความสำคัญของสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 5 ระดับคือ สำคัญมากที่สุด = 5 คะแนน สำคัญมาก = 4 คะแนน สำคัญปานกลาง = 3 คะแนน สำคัญน้อย = 2 คะแนน และสำคัญน้อยที่สุด = 1 คะแนน โดยพิจารณาจากรายการสมรรถนะย่อยแต่ละข้อนั้นว่ามีความสำคัญต่อหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนในระดับใด ซึ่งผู้ตอบจะต้องตอบตามความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ตอบเอง สำหรับคะแนนแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

สำคัญมากที่สุด	(5)	หมายถึง	สมรรถนะดังกล่าวเป็นสมรรถนะที่จำเป็นมากที่สุดต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน
สำคัญมาก	(4)	หมายถึง	สมรรถนะดังกล่าวเป็นสมรรถนะที่จำเป็นมากต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน
สำคัญปานกลาง	(3)	หมายถึง	สมรรถนะดังกล่าวเป็นสมรรถนะที่จำเป็นปานกลางต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน
สำคัญน้อย	(2)	หมายถึง	สมรรถนะดังกล่าวเป็นสมรรถนะที่จำเป็นน้อยต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน
สำคัญน้อยที่สุด	(1)	หมายถึง	สมรรถนะดังกล่าวเป็นสมรรถนะที่จำเป็นน้อยที่สุดต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน

ขั้นที่ 6 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

6.1 การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษา ความครอบคลุมโดยถือเกณฑ์ความเห็นสอดคล้องกันและการยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80

6.2 การวิเคราะห์รายข้อ (Corrected item test correlation)

การวิเคราะห์ข้อคำถามสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item correlation analysis) ในข้อคำถามทั้งหมด 101 ข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และใช้เกณฑ์ค่าความสัมพันธ์มากกว่า 0.4 ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ แบบวัดระดับความสำคัญของสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีข้อคำถามทุกข้ออยู่ในเกณฑ์

6.3 การหาค่าความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบความตรงมาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชและหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราและชลบุรี รวมทั้งหมดจำนวน 30 คน เพื่อศึกษาปัญหาการนำไปใช้และความเป็นปรนัยของแบบวัดแล้วนำคำตอบที่ได้มาหาความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) และหลังจากนำแบบวัดซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้วนำมาหาค่าความเที่ยงอีกครั้งด้วยวิธีเดียวกัน ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าความเที่ยงของแบบวัดระดับความสำคัญของสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาล
โรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ	
	ทดลองใช้ (N = 30)	ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (N = 585)
สมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนทั้งฉบับ	0.9899	0.9868
สมรรถนะด้านการวางแผน	0.9549	0.9259
สมรรถนะด้านการจัดระบบงาน	0.9468	0.9151
สมรรถนะด้านการอำนวยความสะดวก	0.9511	0.9360
สมรรถนะด้านการควบคุม	0.9080	0.9146
สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล	0.9153	0.8951
สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย	0.9319	0.9308
สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีทันสมัย	0.9317	0.9427
สมรรถนะด้านการตลาด	0.9471	0.9290
สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ	0.9709	0.9654
สมรรถนะด้านการสนับสนุนงานการสาธารณสุข มูลฐาน	0.9254	0.9175

ขั้นที่ 7 ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีจำนวน 605 คน ใน 605 โรงพยาบาล

เนื่องจากการวิเคราะห์ตัวประกอบต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ คือประมาณ 10 เท่าของตัวแปรหรือมากกว่า (Lindeman,1980) แต่ในการวิจัยนี้ประชากรมีจำกัด ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรมาศึกษาทั้งหมด

7.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.2.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงกระทรวงสาธารณสุขเพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

7.2.2 ผู้วิจัยส่งแบบวัดไปยังหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบวัด โดยแนบซองติดแสตมป์พร้อมเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยเพื่อให้ส่งกลับ

7.2.3 ผู้วิจัยตรวจแบบวัดที่ได้รับคืนมาเลือกเอาที่ตอบได้ครบถ้วนสมบูรณ์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คิดร้อยละเทียบกับจำนวนแบบวัดที่ส่งไปทั้งหมด ได้ข้อมูลตอบกลับที่คัดเลือกกว่าครบถ้วนสมบูรณ์ 585 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.69 ของแบบวัดที่ส่งไปทั้งหมด

7.2.4 นำแบบวัดที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจนับคะแนนตามที่กำหนดไว้ นำข้อมูลลงรหัส (Coding) และบันทึกลงในแผ่นจานแม่เหล็ก (Diskette) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

7.3.1 แบบวัดตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด ซึ่งเป็นแบบเดิมคำ และตรวจคำตอบ ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูป ตารางและความเรียง

7.3.2 แบบวัดตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของรายการสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อกระทงของแบบวัดทำให้ทราบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสมรรถนะที่สำคัญของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน โดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	ถือว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าข้อกระทงนั้นเป็นสมรรถนะที่สำคัญน้อยที่สุด

ในส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อจะชี้ให้เห็นถึงการกระจายความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสมรรถนะที่สำคัญของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน

7.3.3 วิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถนะของหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS:PC ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

7.3.3.1 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวโดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แสดงออกในรูปเมตริกสหสัมพันธ์พร้อมทั้งทดสอบความมีนัยสัมพันธ์ของเมตริกสหสัมพันธ์

7.3.3.2 นำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญไปสกัดตัวประกอบ (Factor Extraction) โดยวิธีตัวประกอบภาพพจน์ (Image Factoring Method)

7.3.3.3 นำผลการวิเคราะห์ตัวประกอบไปแปลผลและกำหนดชื่อตัวประกอบ